

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาความสัมพันธ์ (descriptive correlational study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้ของสตรีสมรส ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีทางด้านร่างกาย จิตใจ และเพศ และ ศึกษาปัจจัยทางด้านสังคมวัฒนธรรม อันได้แก่ ประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็ก ประสบการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว การรับรู้บทบาทชายหญิง และ อำนาจครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสตรีสมรส ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี

กลุ่มตัวอย่างสตรีสมรสที่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี จำนวน 162 คนในเขตอำเภอเมือง และ นอกเขตเมืองคือ อำเภอหนองม่วง และ อำเภอพัฒนานิคม ของจังหวัดลพบุรี ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2545 โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งข้อคำถามออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของสตรีสมรส ของสามี และ ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว แบบสอบถามวัดประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กของสตรีสมรส แบบสอบถามวัดประสบการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัวของสตรีสมรส แบบสอบถามวัดการรับรู้บทบาทชายหญิงของสตรีสมรส แบบวัดอำนาจครอบครัว และ แบบสอบถามวัดการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี แบบสอบถามชุดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้กับสตรีสมรสที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอท่าเรือ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามรายข้อ (item analysis) พิจารณาค่า corrected item total correlation ก่อนนำไปหาค่าความเที่ยง(reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามวัดประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กเท่ากับ .70 แบบสอบถามวัดประสบการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเท่ากับ .71 แบบสอบถามวัดการรับรู้บทบาทชายหญิงเท่ากับ .80 แบบวัดอำนาจครอบครัวเท่ากับ .70 แบบสอบถามวัดการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีเท่ากับ .96

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (simultaneous multiple regression)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีจำนวน 162 ราย โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง สตรีสมรสมีอายุเฉลี่ยประมาณ 31 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี หรือ เทียบเท่ามากที่สุด อาชีพของสตรีสมรส ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ไม่ใช่แรงงาน คือ ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำในส่วนราชการ และ พนักงานบริษัทเอกชน รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า 10,000 บาท ในกลุ่มที่ไม่มีรายได้ คือ กลุ่มอาชีพ แม่บ้าน

2. สามีของสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ส่วนใหญ่อายุมากกว่า 30 ปี โดยมีอายุประมาณ 34 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มากที่สุด อาชีพของสามี เป็นข้าราชการ หรือ ลูกจ้างประจำในส่วนราชการ มากที่สุด รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่า 10,000 บาท ในกลุ่มที่ไม่มีรายได้ คือ กลุ่มสามีที่ว่างงาน

3. ข้อมูลครอบครัวของสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมพบว่า ครอบครัวมีรายได้เพียงพอ ไม่มีเหลือเก็บ มากที่สุด มีการจดทะเบียนสมรสเป็นส่วนใหญ่ และ มีระยะเวลาในการสมรสส่วนใหญ่มากกว่า 5 ปีขึ้นไป ครอบครัวของสตรีสมรสส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิก 2-5 คน มีลักษณะเป็นครอบครัวขยายมากที่สุด ในครอบครัวที่มีบุตร(127 ครอบครัว)ส่วนใหญ่มีบุตรที่มีชีวิตจำนวน 1-2 คน โดยบุตรคนโต และ บุตรคนเล็กจะมีอายุมากกว่า 5 ปีขึ้นไปมากที่สุด อายุโดยประมาณของบุตรคนโต คือ 6 ปี ของบุตรคนเล็ก คือ 3 ปี ครอบครัวส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูบุตรจำนวน 1-2 คน

4. ประสพการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กของสตรีสมรส ในที่นี้คือ ความถี่ของการถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กจากบุคคลในครอบครัว แยกสรุปเป็นรายด้านดังนี้

ด้านร่างกาย พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคย ถูกตี ด้วยมือ ไม่เรียว สาย เข็มขัด หรือ อาวุธ โดยจะเคยถูกกระทำนานๆครั้งมากที่สุด ส่วนการถูกทำร้ายในระดับที่รุนแรงมากขึ้น โดยการ ตบ ตะ ค่อย หรือ ถีบ และ การใช้วัตถุของแข็ง ของมีคม หรือ อาวุธในการกระทำรุนแรง นั้น มีสตรีสมรสบางส่วนที่เคยถูกกระทำ ส่วนการถูกทำร้ายด้วยน้ำร้อน ไฟจี้ สาร หรือ ยาพิษ นั้นพบว่าไม่มีสตรีสมรสคนใดที่เคยถูกกระทำ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีความถี่ของการถูกกระทำรุนแรง ด้านร่างกาย ในวัยเด็กน้อย

ด้านจิตใจ พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างจะเคยถูก ตะคอก คำว่า หรือ ใช้คำพูดที่หยาบคาย และ ถูกดำเนินคดีเตียน คูหมิ่น หรือ ถูกเหยียดหยาม พุดจาถากถาง ส่อเสียด เป็นส่วนใหญ่ โดยจะเคยถูกกระทำ นาน ๆ ครั้งมากที่สุด ส่วนการกระทำรุนแรงด้านจิตใจในลักษณะอื่น ๆ นั้น สตรีสมรสส่วนใหญ่ไม่เคยถูกกระทำรุนแรง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมี ความดีของการถูกกระทำรุนแรง ด้านจิตใจ ในวัยเด็กน้อย

ด้านเพศ พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยถูกกระทำรุนแรงทางเพศใน ลักษณะต่าง ๆ แต่ก็มียุติสมรสบางส่วนที่เคย ถูกกลั่นแกล้งทางเพศด้วยคำพูดลามก แอบดูขณะอาบน้ำ หรือ บังคับให้ดูภาพลามก ถูกล่วงเกินทางเพศ โดยการจับต้องร่างกาย และ ถูกบังคับให้จับต้อง อวัยวะเพศผู้อื่น นานๆครั้ง จากบุคคลในครอบครัว ส่วน การหลอก หรือ บังคับให้ร่วมเพศ กับบุคคลอื่น หรือ ขายบริการทางเพศ นั้นพบว่าไม่มีสตรีสมรสคนใดที่เคยถูกกระทำ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีความดีของการถูกกระทำรุนแรง ด้านเพศ ในวัยเด็กน้อย

เมื่อรวมคะแนนทั้ง 3 ด้าน สรุปว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กของสตรีสมรสโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

5. ประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัวของสตรีสมรส ในที่นี้คือการพบเห็นในวัยเด็กเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว แยกสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านร่างกาย พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พบเห็นการทำร้ายร่างกายกันด้วยกำลังมากที่สุด โดยเป็นการพบในบางครั้ง ส่วนการพบเห็นการทำร้าย ร่างกายกันด้วย ไม้ วัตถุของแข็ง ของมีคม อาวุธ สารพิษ หรือ อื่นๆ นั้น มีสตรีสมรสบางส่วนที่เคยพบ เป็นบางครั้ง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างในวัยเด็กพบเห็นการกระทำรุนแรงด้านร่างกายในครอบครัวน้อย

ด้านจิตใจ พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่พบเห็นการทำร้ายร่างกายกันโดยการตะคอก ตะโกน คำว่า หรือ ใช้คำพูดหยาบค่อกัน เป็นบางครั้ง รองลงมาเป็นการพบเห็นการทำร้ายร่างกายกันด้วยการพุดจา เหยียดหยาม ถากถาง ส่อเสียด คูหมิ่น ส่วนการพบเห็นการใช้ ความรุนแรงทางด้านจิตใจในลักษณะอื่น ๆ มีสตรีสมรสบางส่วนที่เคยพบเห็นเป็นบางครั้ง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างในวัยเด็กพบเห็นการกระทำรุนแรงด้านจิตใจในครอบครัวน้อย

ด้านเพศ พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็นการกลั่นแกล้งทางเพศในลักษณะต่างๆ แต่ก็มียุติสมรสบางส่วนที่เคยพบเห็น การกลั่นแกล้งทางเพศด้วยคำพูดลามก แอบดูขณะอาบน้ำ บังคับให้ดูภาพลามก เคยพบเห็นการล่วงเกินทางเพศโดยการจับต้องตาม

ร่างกาย การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ และหลอกหรือบังคับให้ร่วมเพศกับบุคคลอื่น เป็นบางครั้ง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างในวัยเด็กได้พบเห็นการกระทำรุนแรงด้านเพศในครอบครัวน้อย

เมื่อรวมคะแนนทั้ง 3 ด้าน สรุปว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์อ้อมในวัยเด็กเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวรุนแรงในระดับน้อย

6. การรับรู้บทบาทชายหญิงของสตรีสมรสโดยรวม พบว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนของการรับรู้บทบาทชายหญิงในระดับปานกลาง แสดงว่า สตรีสมรสมีการรับรู้บทบาทชายหญิงในลักษณะก่อนมาทางการรับรู้บทบาทที่เหมาะสม

7. อำนาจครอบครัวส่วนใหญ่ สามีภรรยา มีการตัดสินใจร่วมกันซึ่งแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่สามี หรือ ภรรยาไม่ใช้อำนาจทางครอบครัวโดยเฉพาะ สามีและภรรยาจะมีอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัวเท่าๆกัน

8. การรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีของสตรีสมรส ในที่นี้คือ ความรู้สึกของสตรีสมรส เมื่อสามีกระทำพฤติกรรมรุนแรง ต่อตนเอง ทางด้านร่างกาย จิตใจ และ เพศ โดยการสมมุติพฤติกรรมของสามีขึ้นมา แยกสรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านร่างกาย พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้ว่าพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีเป็นการใช้ความรุนแรงในระดับมาก ยกเว้น พฤติกรรมการผลัก หรือ กระแทกเท่านั้นที่ สตรีสมรสเห็นว่าเป็นการกระทำรุนแรงในระดับน้อย มากที่สุด ส่วนที่น่าสนใจคือ พฤติกรรมการทำร้ายในระดับที่รุนแรงมากเช่น การบีบคอ หรือ ทำให้เป็นแผลพุพองอย่างจงใจ และ การทำร้ายด้วยอาวุธ ของมีคม จนได้รับบาดเจ็บ มีสตรีสมรสบางส่วนที่เห็นว่าไม่เป็นการกระทำรุนแรง แต่เมื่อสรุปโดยการรวมคะแนนรายด้านพบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าพฤติกรรมของสามีด้านร่างกายเป็นการใช้ความรุนแรงใน ระดับมาก

ด้านจิตใจ พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าพฤติกรรม การไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่น หรือ มีเมียช้อย และ การกักขัง ล่ามโซ่ ของสามี เป็นการใช้ความรุนแรงในระดับมาก รองลงมาคือพฤติกรรมการทำร้ายบุคคลที่รัก ส่วนที่น่าสนใจ คือ พฤติกรรมการทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรง เช่น การข่มขู่จะทำร้ายด้วยอาวุธ การเปรียบเทียบว่าเหมือนสัตว์ การด่าว่า ประชดประชันหรือพูดให้เข้าใจ การตะวาดหรือตะคอก การข่มขู่ให้กลัวโดยการจ้องมอง การทำเหมือนเป็นคนใช้ การทำให้ขายหน้า และ การนั่งเฉยทำหูทวนลม มีสตรีสมรสบางส่วนที่รับรู้ว่าจะไม่เป็นการกระทำรุนแรง ที่รับรู้ว่าจะไม่เป็นการกระทำรุนแรง แต่เมื่อสรุปโดยการรวมคะแนนรายด้านพบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ว่าพฤติกรรมของสามีด้านจิตใจเป็นการใช้ความ

รุนแรงใน ระดับค่อนข้างมาก

ด้านเพศ พบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้ว่าพฤติกรรมการบังคับให้ขายบริการหรือไปมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น เป็นการใช้ความรุนแรงในระดับมาก แต่ก็ยังพบว่ามีสตรีสมรสบางส่วน ที่รับรู้ว่าการกระทำรุนแรง ส่วนที่น่าสนใจคือ พฤติกรรมการไม่คำนึงว่ามีความสุขทางเพศหรือไม่ การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่ชอบ น่ารังเกียจ และการบังคับให้ไปทำแท้ง นั้น พบว่า มีสตรีสมรสบางส่วนเช่นกันที่รับรู้ว่าการกระทำรุนแรง แต่เมื่อสรุปโดยการรวมคะแนนรายด้านพบว่า สตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้พฤติกรรมของสามีด้านเพศเป็นการใช้ความรุนแรงในระดับมาก

เมื่อรวมคะแนนทั้ง 3 ด้าน สรุปว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีว่าเป็นการใช้ความรุนแรงในระดับค่อนข้างมาก

8. การทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี จากตัวแปรทำนาย ประสพการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กของสตรีสมรส ประสพการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัวของสตรีสมรส การรับรู้บทบาทชายหญิง อำนาจครอบครัว พบว่าตัวแปรทำนายทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้ร้อยละ 18 ($p < .001$) แต่เมื่อพิจารณาตัวแปรทำนายแต่ละตัวพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 2 ตัวคือ การรับรู้บทบาทชายหญิง และ ประสพการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดยการรับรู้บทบาทชายหญิงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี ส่วนตัวแปรอีก 2 ตัวคือ ประสพการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็ก และ อำนาจครอบครัว มีอิทธิพลในการทำนายเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

อภิปรายผล

การรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี ผลการศึกษาโดยสรุปพบว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงพฤติกรรมของสามีที่นักวิชาการ และ นักวิจัยเห็นว่าเป็นการใช้ความรุนแรงของสามี ว่าเป็นการใช้ความรุนแรง แสดงว่า สตรีสมรสส่วนใหญ่มีการรับรู้พฤติกรรมเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็น การละเมิดสิทธิ แต่ก็มีอีกบางส่วนที่รับรู้ว่าการไม่เป็นการใช้ความรุนแรง อภิปรายได้ว่าสตรีสมรสมีความแตกต่างกันในเรื่องของ ประสพการณ์

และ สภาพแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรม มีผลทำให้สตรีสมรสมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างไม่เคยมี ประสบการณ์ถูกกระทำรุนแรงจากสามีมาก่อน ในข้อคำถามเป็นเหตุการณ์ที่สมมุติขึ้นมาเพื่อถามความรู้สึกเท่านั้น ไม่ได้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงเป็นการรับรู้ในระดับหนึ่งซึ่งไม่เคยถูกกระทำรุนแรง หากสตรีสมรสประสบการณ์กับการถูกกระทำรุนแรงจริง ๆ จากสามี การรับรู้อาจจะแตกต่างไปจากเดิมได้ จากการศึกษาที่สอดคล้องกันของ เกสรา ศรีพิชญากุล (2543) พบว่า ภรรยาที่ถูกกระทำรุนแรงด้านต่างๆจะมี การรับรู้ว่าการข่มเหงภรรยาเป็นความอยุติธรรมด้วยเหตุผลต่าง ๆ 3 ประการคือ พฤติกรรมการข่มเหงภรรยาเป็นการทำผิดศีลธรรม เป็นความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสามีภรรยาหรือเป็นความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสามีภรรยา และผู้อื่น การรับรู้ความอยุติธรรมต้องอาศัยปัจจัยอื่นประกอบด้วยการยอมรับว่าการข่มเหงเกิดขึ้นจริงและนำมาซึ่งความทุกข์ การตัดสินใจว่าสามีคือผู้รับผิดชอบต่อพฤติกรรมการข่มเหงและการตัดสินใจสาเหตุของพฤติกรรมการข่มเหงว่าเป็นความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างสามีกับภรรยา แล้วสามีมีการใช้อำนาจไปในทางที่ผิด การรับรู้ของภรรยาต่อการใช้ความรุนแรงจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ภรรยา เกิดความรู้สึกที่ต่างกัน และแสวงหาหนทางที่ต่างกันเพื่อให้เกิดความยุติธรรมต่อตนเอง

จากผลการศึกษาพบว่า สตรีสมรสมีการรับรู้การใช้ความรุนแรงของสามี ด้านร่างกายว่าเป็นการใช้ความรุนแรงในระดับมาก มากที่สุด รองลงมาเป็นด้านเพศ และ ด้านจิตใจ อภิปรายได้ว่า การใช้ความรุนแรงทางร่างกาย มีลักษณะของการใช้ความรุนแรงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด และเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ให้การยอมรับ เนื่องจากมีผลทำให้เกิดการบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกาย และ จิตใจไปพร้อมๆกัน และ อาจเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุวัฒน์ ศิริสรณ์ (2544) ที่พบว่า สตรีไม่สามารถยอมรับได้ และ จะหย่าหากสามีใช้กำลังทำร้ายจนทำให้เกิดการบาดเจ็บ ดังนั้น สตรีสมรสจึงมีการรับรู้เรื่องของพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีทางด้านร่างกายมากกว่าด้านอื่น

ผลการศึกษาทางด้านร่างกายพบว่า พฤติกรรมการผลัก หรือ กระแทกของสามี สตรีสมรสจะรับรู้ว่าเป็นการกระทำที่มีรุนแรงในระดับน้อยมากที่สุด และ ยังมีบางส่วนที่เห็นว่าไม่เป็นการกระทำรุนแรง นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมที่มีความรุนแรงในระดับมาก เช่น พฤติกรรมการบีบคอหรือทำให้เป็นแผลพุพองอย่างจงใจ และ พฤติกรรมการทำร้ายด้วยอาวุธของมีคม จนได้รับบาดเจ็บ ยังมีสตรีสมรสบางส่วนที่รับรู้ว่าการกระทำเหล่านี้ไม่เป็นการกระทำรุนแรง เพราะสตรีกลุ่มนี้อาจจะมีความรู้สึกว่า พฤติกรรมเหล่านี้ของสามีเป็นสิ่งที่ปกติที่เกิดขึ้นในชีวิตครอบครัว การยอมรับการถูกกระทำรุนแรงจากสามีเป็น สิ่งที่ช่วยยุติปัญหาที่เกิดขึ้น และ

ช่วยรักษาความเป็นครอบครัวของตนเองไว้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ รีเดอร์ และคณะ (Reeder et al, 1997) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงมักจะมีประเพณี ค่านิยมครอบครัว และการรับรู้ บทบาททางเพศที่คล้ายกันว่าการทำให้ผู้ชายมีความสุขเป็นความรับผิดชอบของผู้หญิง ถ้าผู้ชายเกิดความไม่พอใจ ผู้หญิงมักจะรู้ดีว่าเป็นความผิดพลาด ล้มเหลวสมควรที่จะถูกลงโทษ ดังนั้นจึงไม่เป็นการกระทำรุนแรงจะเห็นได้ว่า หากกลุ่มนี้เกิดการใช้ความรุนแรงขึ้นจริง สตรีสมรสอาจจะได้รับการกระทำรุนแรงในระดับที่มากขึ้นได้ ดังนั้นหากกลุ่มนี้ยังไม่ได้รับการดูแลก็น่าวิตกว่า อาจเกิดการทำร้ายที่รุนแรงถึงชีวิตได้โดยที่สตรีสมรสกลุ่มนี้ไม่คิดที่จะหาทางออกหรือช่วยเหลือตนเอง

ส่วนทางด้านเพศ พบว่า พฤติกรรมการบังคับให้ขายบริการหรือไปมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่น สตรีสมรสส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการกระทำรุนแรงในระดับมาก มากที่สุด เนื่องมาจากการกระทำนี้เป็นการผิดศีลธรรมที่ไม่สามารถยอมรับ และ เป็นการไม่ให้เกียรติกัน แต่ก็ยังพบว่ามีสตรีสมรส ที่รับรู้ว่าเป็นการกระทำรุนแรง นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการไม่คำนึงว่ามีความสุขทางเพศหรือไม่ การบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในลักษณะที่ไม่ชอบ น่ารังเกียจ และ การบังคับให้ไปทำแท้ง นั้น มีสตรีสมรสบางส่วน ที่เห็นว่าไม่เป็นการกระทำรุนแรงเช่นกัน สิ่งนี้เป็นสะท้อนถึงค่านิยมของสตรีสมรสที่ยังเห็นว่า การตอบสนองความต้องการของสามี หรือ การทำให้สามีมีความสุขนั้นเป็นหน้าที่ของภรรยา นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันไม่ให้สามีไปมีหญิงอื่น สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัฒน์ ศิริสรณ์ (2544) ที่พบว่า การข่มขืนภรรยา การไม่คำนึงถึงความสุขทางเพศ และการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ในขณะที่ไม่ต้องการนั้น สตรีมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป บางส่วนเห็นว่าเป็นความรุนแรง เนื่องจากการบีบบังคับ และ คิดว่าผู้หญิงมีสิทธิที่จะปฏิเสธได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่าเป็นสาเหตุของปัญหาในชีวิตสมรสได้ หากไม่มีการปรับและตกลงกัน แต่บางส่วนมีความเห็นว่าเป็นหน้าที่ของภรรยาในการดูแลสามี ดังนั้น สตรีสมรสในกลุ่มนี้จึงเสี่ยงต่อการถูกกระทำรุนแรงทางเพศได้ และ ถ้าหากไม่มีการแก้ไขและปรับความเข้าใจ เมื่อเกิดความรุนแรงขึ้นจริงสิ่งนี้อาจจะทำให้เกิดความรุนแรงด้านอื่นตามมา และ นำมาซึ่งการแตกแยกของครอบครัว

ทางจิตใจ พบว่า มีการรับรู้ว่าเป็นการใช้ความรุนแรง ในระดับค่อนข้างมาก โดย พฤติกรรมที่สตรีสมรสส่วนใหญ่รับรู้ว่าเป็นการใช้ความรุนแรงในระดับมากคือ การไปมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่น หรือ มีเมียช้อย และ การกักขัง ล่ามโซ่ รองลงมาคือพฤติกรรมการทำร้ายบุคคลที่รัก เนื่องจากสตรีสมรสส่วนใหญ่ถือว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการทำร้ายจิตใจอย่างรุนแรง (สุวัฒน์ ศิริสรณ์, 2544) ส่วนที่น่าสนใจคือ พฤติกรรมการไม่ให้ไปทำงานนอกบ้าน การนั่งเฉย

ทำหุทวนลม การข่มขู่ให้กลัวโดยการจ้องมอง การทำเหมือนเป็นคนไข้ การตะวาดหรือตะคอก และ การเปรียบเทียบกับเหมือนสัตว์นั้น มีสตรีสมรสจำนวนมาก ที่รับรู้ว่าการกระทำเหล่านี้ไม่เป็นการกระทำรุนแรง สิ่งนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า ยังมีสตรีสมรสบางส่วนที่มีการรับรู้ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเหล่านี้ว่าเป็น พฤติกรรมปกติในครอบครัว และ ยอมให้สามีกระทำรุนแรง ตรงกับการศึกษาของ สุวัฒน์ ศิริสรณ์ (2544) ที่พบว่าสตรีจะมีความเข้าใจที่แตกต่าง กัน พฤติกรรมบางอย่างอาจเข้าใจว่าเป็นการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว เช่น การเดินหนี การเงิบ ส่วนการตะคอก หรือ การทำลายสิ่งของก็เป็น การระบายความเครียดที่ไม่ใช่การกระทำรุนแรง ผู้หญิงควรจะเป็นฝ่ายเงิบเพื่อรักษาความสงบสุขของครอบครัว

ดังนั้น หากสตรีสมรสกลุ่มนี้ยังรับรู้ว่าการกระทำต่างๆของสามีไม่เป็นความรุนแรง และ ยอมให้สามีใช้อำนาจในทางที่ผิด การกระทำรุนแรงย่อมเกิดขึ้น และ จะดำเนินต่อไป สตรีสมรสกลุ่มนี้อาจจะได้รับการกระทำรุนแรงในระดับที่มากขึ้นได้ เพราะฉะนั้น จึงควรที่จะให้ความสนใจ และ แก้ปัญหาในสตรีสมรสในกลุ่มนี้ให้มากขึ้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่มีต่อการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าตัวทำนายต่างๆสามารถร่วมกันทำนาย การรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีอิทธิพลในการทำนาย น้อย เนื่องจากยังอาจมีอิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆที่สามารถทำนายได้มากกว่า และ เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวทำนายแต่ละตัวสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. **ประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็ก** ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีอิทธิพลและไม่สามารถทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้ และ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประสบการณ์อื่นเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวพบว่า ประสบการณ์อื่นมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงสามีมากกว่า อภิปรายผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กจากบุคคลในครอบครัวในระดับน้อย และ ในการศึกษาครั้งนี้จะสอบถามเฉพาะเรื่องของความถี่ในการถูกกระทำรุนแรงแต่ไม่ได้มีการสอบถามในเรื่องของระดับความรุนแรงที่เกิด จึงอาจทำให้ผลของการรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีในสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาตามค่านิยมของสังคมไทยแล้วพบว่า เด็กไทยส่วนใหญ่จะได้รับการลงโทษ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เมื่อกระทำผิด ตามคำพังเพยที่กล่าวว่า “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเคยถูกกระทำรุนแรงทางจิตใจ โดยการตะคอก คำว่า

หรือ ใช้คำพูดที่หยาบคาย รองลงมาคือการถูกคำหยาบคาย ดุหมั่น หรือถูกเหยียดหยาม พุดจา ถากถาง ต่อเสีย โดยส่วนใหญ่เป็นการถูกกระทำ นานๆครั้ง ส่วนการถูกกระทำรุนแรงทาง ร่างกายพบว่าเคยถูก ตี ด้วยมือ ไม้เรียว สายเข็มขัด หรือ อาวุธ นานๆครั้ง มากที่สุด ดังนั้น ผลของประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำในวัยเด็กของกลุ่มตัวอย่างจึงมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจมีผล ต่อการทํานายอิทธิพลได้ ดังนั้น หากศึกษาในกลุ่มสตรีสมรสที่เคยมีประสบการณ์ตรงด้านการถูก กระทำรุนแรงในวัยเด็ก ในหลายระดับอาจจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้แตกต่างไปจากเดิมได้

นอกจากนี้การถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กจะมีรูปแบบพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากการ กระทำรุนแรงในคู่สมรส เนื่องจากการถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็ก เด็กจะรับรู้ว่าคุณเองได้รับการลง โทษซึ่งเกิดจากการกระทำผิดคิด หรือ อาจรับรู้ว่าคุณเองได้รับการลงโทษโดยไม่ได้กระทำผิด ซึ่งแตกต่างจาก ประสบการณ์อื่นที่เกิดจากการพบเห็นการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่เด็กจะมี การรับรู้ถึงพฤติกรรมที่สามีกระทำกับภรรยา ดังนั้นจึงทำให้ ประสบการณ์อื่นมีความสัมพันธ์กับ การรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงสามีมักกว่าประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำ รุนแรงในวัยเด็ก

จากการศึกษาของ แว่วรุ่ง นวาวบุญนิม (2544) พบว่า การนำประสบการณ์ความรุนแรงในวัยเด็กมาใช้ในชีวิตคู่ขึ้นอยู่กับทำให้ความหมายการต่อความรุนแรงซึ่งมิได้หลายทิศทาง ทั้ง มีการนำมาใช้เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องมีอยู่ในการยุติปัญหา และ การไม่นำมาใช้เพราะ ไม่เห็นด้วยกับการกระทำนั้น ซึ่งสตรีสมรสที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กอาจจะมีรับรู้ใน ลักษณะที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำรุนแรงเมื่อโตขึ้นจึงทำให้รับรู้และไม่ยอมรับพฤติกรรมรุนแรง

ดังนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้จึงพบว่า ประสบการณ์ตรงที่ถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กไม่มี อิทธิพลและไม่สามารถทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้

2. ประสบการณ์อื่นเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า

มีอิทธิพลและสามารถทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อภิปรายผลได้ว่าสตรีสมรสที่เคยมีประสบการณ์พบเห็นกระทำรุนแรงใน ครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดมาก่อนในวัยเด็ก จะเกิดการรับรู้ในเรื่องของพฤติกรรมการใช้ความ รุนแรงของสามี โดยเห็นว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาในชีวิตสมรส ตามทฤษฎีการเรียนรู้ปัญหาทาง สังคม และ การจัดเถลาทางสังคม สอดคล้องกับที่รีเดอร์และคณะ (Reeder et al, 1997) ได้กล่าว ไว้ว่า เด็กที่เคยเห็นหรือมีประสบการณ์ในการถูกทำร้ายจะมีแนวโน้มว่าอนาคตจะมีความสัมพันธ์ กับเรื่องของความรุนแรง บุคคลที่มีภูมิลำเนาเรื่องความรุนแรงในครอบครัวโดยเป็นผู้ที่มี ประสบการณ์ด้านความรุนแรง คือ เป็นผู้ที่เคยใช้หรือเคยได้รับความรุนแรงมาก่อนในวัยเด็ก

หรือ เป็นผู้ที่เติบโตมาในครอบครัวที่เคยมีปัญหาความรุนแรงจะเห็นว่าการทำร้ายกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา และ ยอมรับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว มีผลทำให้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมีความรุนแรงมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ สุวัฒน์ ศิริสรณ์ (2544) ที่พบว่า ผู้หญิงจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว โดย ผู้หญิงที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับใช้ความรุนแรงในครอบครัวจะมีความคิดเห็นว่า การทะเลาะได้เถียงกัน เป็นการใช้ความรุนแรง และ จะกลายเป็นความรุนแรงมากขึ้นในภายหลังหากมีการใช้กำลังการทำร้ายกันในขณะที่ผู้หญิงที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับใช้ความรุนแรงในครอบครัว จะเห็นว่าเป็น เหตุการณ์ปกติในครอบครัว

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัวระดับน้อย สตรีสมรสส่วนใหญ่จะพบเห็นการทำร้ายทางจิตใจ โดยการ ตะคอก ตะโกน คำว่า หรือ ใช้คำพูดหยาบต่อกัน รองลงมาเป็นการพบเห็นการทำร้ายร่างกายกัน ด้วยร่างกายกันด้วยกำลัง และ พบเห็นการพุดจา เยาะเย้ย ถากถาง ส่อเสียด ดุหมั่น โดยส่วนใหญ่ เป็นการ พบบางครั้ง ซึ่งหากกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันมากขึ้นในเรื่องประสบการณ์อ้อมเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ก็อาจจะมียุทธผลต่อการรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีมากขึ้น

3. การรับรู้บทบาทชายหญิง ผลการศึกษาพบว่า มีอิทธิพลและสามารถทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีมากที่สุด อภิปรายผลได้ว่า การรับรู้บทบาทชายหญิงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ และการ จัดเกล้าทางสังคม โดยรูปแบบบทบาททางเพศจะมีพื้นฐานมาจากบรรทัดฐานทางสังคม (Mc Cubbin & Dahl, 1985, pp.34-35) การยึดมั่น และ ถ้ายทอดความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับบทบาททางเพศทำให้เกิดความเชื่อ ทศนคติ และ ค่านิยมในการที่ผู้ชายจะมีสิทธิเหนือผู้หญิงเช่น การยอมรับว่าเพศชายหรือเด็กชายมีธรรมชาติที่ก้าวร้าว มีสิทธิในการใช้กำลัง ส่วนเด็กหญิงหรือเพศหญิงจะต้องยอมรับการกระทำ ไม่ได้แย้ง ทำให้เกิดการยอมรับในบทบาทตามประเพณีนิยมในเด็กหญิงและเด็กชาย ซึ่งจะพัฒนาไปสู่การยอมรับความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เสมอกันในวัยผู้ใหญ่ (โชติมา กาญจนกุล แด่สนั่นย์ เรื่องสอน, หน้า 557) ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลต่อความรู้ลึกของสตรีสมรสที่มีต่อพฤติกรรมและการกระทำของสามี โดยหากสตรีสมรสมีการรับรู้บทบาททางเพศในลักษณะให้เพศชายมีสิทธิเหนือเพศหญิง ย่อมแสดงว่าสตรีสมรสมีแนวโน้มที่จะยอมรับการกระทำรุนแรงจากสามี โดยเห็นว่าเป็นเรื่องปกติในครอบครัว และ หากว่าการกระทำรุนแรงเกิดขึ้นจริง

ความรุนแรงก็มีแนวโน้มว่าจะดำเนินต่อไป และ มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนของการรับรู้บทบาทชายหญิงในลักษณะที่ค่อนข้างมาทางด้านการรับรู้บทบาทที่เหมาะสม ดังนั้นสตรีสมรสส่วนใหญ่จึงมีรับรู้ว่าพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม จากการศึกษาที่สอดคล้องกันของ กฤตยา อาชวนิชกุล และคณะ (2544) พบว่าทัศนคติและฐานความคิดของผู้หญิงเกี่ยวกับบทบาทหญิงชายมีผลให้ผู้หญิงยอมรับต่อการถูกระทำรุนแรงโดยคู่ของตน ซึ่งการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของ คลยา ธนะอุดม (2539) ที่พบว่า ผู้หญิงที่มีการรับรู้บทบาททางเพศหญิงและเพศชายในระดับต่ำมีความน่าจะเป็นในการถูกทำร้ายด้านร่างกายและจิตใจสูงกว่าผู้หญิงที่มีการรับรู้บทบาททางเพศหญิงและเพศชายระดับสูงกว่า ดังนั้นเมื่อผู้หญิงมีการรับรู้บทบาททางเพศหญิงและเพศชายไม่ถูกต้องย่อมเปิดโอกาสให้ผู้ชายโดยเฉพาะสามีของตนเองเอารัดเอาเปรียบในทุกแง่มุมของชีวิต

4. อำนาจครอบครัวย ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีอิทธิพลและไม่สามารถทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้ อภิปรายผลได้ว่า การศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ สามีภรรยา มีการตัดสินใจร่วม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ภรรยาหรือสามีไม่ใช้อำนาจทางครอบครัวยโดยเฉพาะ หรือ มีการตัดสินใจเท่าๆกันระหว่าง สามี และ ภรรยา จึงทำให้ผลของการรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีในสตรีกลุ่มตัวอย่างไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน และในบางข้อคำถามเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นจริงในครอบครัวย ดังนั้นในการตอบคำถามจึงเป็นเพียงการคาดคะเนว่าหากมีเหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นจริงการตัดสินใจระหว่างคู่สมรสจะเป็นเช่นไร ดังนั้นหากเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นจริงข้อมูลที่ได้อาจจะแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งอาจจะมีผลต่อการรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีในสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างได้เช่นกัน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในทางปฏิบัติตามสังคมวัฒนธรรมไทยแล้วพบว่า สตรีไทยเป็นผู้ที่มีอำนาจและอิทธิพลสูงในการตัดสินใจร่วมกับสามี แม้ว่าทางกฎหมายหรือทางทฤษฎีสถิติแล้วสตรีจะมีสิทธิไม่มาก แต่ในครอบครัวยแล้วสตรีมีอำนาจและอิทธิพลสูง เพราะสตรีไทยมักเป็นผู้ถือเงินและเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดซื้อต่างๆ ส่วนในสังคมตะวันตกสามีจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลสูงในบ้าน เพราะส่วนใหญ่สามีจะเป็นผู้ถือเงินและตัดสินใจในเรื่องค่าใช้จ่ายในบ้าน (สุพัตรา สุภาพ, 2542, หน้า69-70) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า เรื่องที่อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่ภรรยามากที่สุด คือเรื่อง สมาชิกครอบครัวยเจ็บป่วยต้องรับการรักษา เมื่อบุตรกระทำผิดต้องได้รับการลงโทษ หรือดักเตือน การวางแผนการมีบุตร การซื้ออุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ

การได้รับเชิญไปร่วมงานสังสรรค์ หรือ เทศกาลต่าง ๆ รายได้ในครอบครัวไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และการเลือกสถานที่ศึกษาและวางแผนการศึกษาสำหรับบุตร

ดังนั้นการใช้แบบสอบถามที่มีความแตกต่างกันของสภาพสังคมวัฒนธรรม แม้จะนำมาปรับแล้ว แต่ก็อาจจะยังมี ปัจจัยบางส่วนที่มีผลต่ออำนาจครอบครัวนอกเหนือไปจากอำนาจการตัดสินใจระหว่างคู่สมรสซึ่งอาจจะทำให้ไม่สามารถการประเมินอำนาจครอบครัวได้อย่างครอบคลุม

นอกจากนี้ยังพบว่าครอบครัวของสตรีสมรสกลุ่มตัวอย่างเป็นครอบครัวขยายมากที่สุด อำนาจการตัดสินใจในครอบครัว เรื่องต่าง ๆ จึงอาจจะขึ้นอยู่กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรส ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกคำตอบในการศึกษาครั้งนี้ ดังนั้นในการประเมินอำนาจครอบครัวอาจต้องใช้การประเมินอำนาจทางด้านอื่นร่วมด้วยเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ความคิดนี้สอดคล้องกับที่ ฟรายด์แมน (Friedman, 1992, p. 194) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินอำนาจครอบครัว จะสามารถประเมินได้จาก อำนาจพื้นฐานในครอบครัวหรือในระบบย่อย ผลลัพธ์ของอำนาจ นอกเหนือจากการประเมินอำนาจการตัดสินใจในคู่สมรส เนื่องจาก การตัดสินใจในครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว สังคม และปัจจัยทางด้านประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้นผลการวิจัยในครั้งนี้จึงพบว่า อำนาจครอบครัวไม่มีอิทธิพลและไม่สามารถทำนายการรับรู้ของสตรีสมรสต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการปฏิบัติ สำหรับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการดูแลสุขภาพของสตรี

1.1 จากการศึกษาครั้งนี้ สตรีสมรสส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงพฤติกรรมของสามีว่าเป็นการใช้ความรุนแรงของสามี เช่นเดียวกันกับนักวิชาการ และ นักวิจัย ดังนั้น ผู้ให้การดูแลจึงควรตระหนักในประเมิน ระดับการรับรู้ของสตรีสมรส เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างคู่สมรส และ สามารถให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

การปฏิบัติในระดับการป้องกันมิให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ในกลุ่มสตรีสมรสที่รับรู้ว่าการใช้ความรุนแรงของสามี “เป็นการกระทำรุนแรง” ควรได้รับการส่งเสริมเพื่อให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในเรื่องของความรุนแรงในครอบครัว การแก้ไขปัญหในครอบครัวอย่างเหมาะสม และ การป้องกันตนเองหากเกิดความรุนแรงในครอบครัว ส่วนกลุ่มสตรีที่รับรู้ว่าการใช้ความรุนแรงของสามี “ไม่เป็นการกระทำรุนแรง” ในกลุ่มนี้ประเมินได้ว่า หากเกิดความรุนแรงขึ้นจริงจะมีโอกาสยอมรับการถูกกระทำรุนแรง ดังนั้น สตรีกลุ่มนี้ควรได้รับการชี้แจงเพิ่มเติมใน

เรื่อง บทบาท สิทธิ และ ความเสมอภาคทางเพศ นอกเหนือจากการส่งเสริมในเรื่องดังกล่าวแล้ว เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง และ เป็นการป้องกันไม่ให้สตรีสมรสตกอยู่ในวงจรของความรุนแรง

การปฏิบัติในระดับที่เกิดความรุนแรงขึ้นในครอบครัว สตรีสมรสที่รับรู้ว่าการใช้ความรุนแรงของสามี “เป็นการกระทำรุนแรง” ควรได้รับการสร้างเสริมกำลังใจ และ ได้รับการให้คำปรึกษาเพื่อหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหา และ แหล่งสนับสนุนทางสังคมในระดับต่าง ๆ ส่วนกลุ่มสตรีสมรสที่รับรู้ว่าการใช้ความรุนแรงของสามี “ไม่เป็นการกระทำรุนแรง” ประเมินได้ว่ากลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะต้องตกอยู่ในวงจรของความรุนแรง และ มีโอกาสที่จะได้รับความรุนแรงในระดับที่มากขึ้น ดังนั้นสตรีในกลุ่มนี้ควรได้รับชี้แจงให้มีการรับรู้ว่าการใช้ความรุนแรงเกิดขึ้นในครอบครัว ควรได้รับการเฝ้าระวัง และ สร้างเสริมในเรื่องของกำลังใจ นอกจากนี้ควรได้รับการช่วยเหลือในเรื่องของทางเลือกที่จะจัดการกับปัญหา และ การพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองในด้านต่าง ๆ

1.2 ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมมีผลต่อการรับรู้ของสตรีสมรส โดยปัจจัยที่สำคัญคือการรับรู้บทบาทชายหญิง และ ประสบการณ์อันเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้นจึงควรมีการเผยแพร่ ความเข้าใจในเรื่องของการรับรู้บทบาททางเพศ ที่เหมาะสม แก่ ทั้งเพศชาย และ เพศหญิง รวมถึงการรณรงค์ในเรื่องของความรุนแรงในครอบครัวแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง และ เป็นการสร้างค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรมที่ทำให้สังคมรับรู้ ว่า ความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เรื่อง “ส่วนตัว” อีกต่อไป มีการสร้างมาตรการขลอ และ ยับยั้งระดับความรุนแรง โดยให้ญาติ หรือ คนในครอบครัวช่วยยุติเหตุการณ์เมื่อเกิดความรุนแรง เพื่อให้ผู้หญิงปลอดภัย เป็นเรื่องที่สังคมควรเข้ามาดูแล นอกจากนี้การรณรงค์ให้ครอบครัวมีการแก้ปัญหาภายในครอบครัว โดยไม่ใช้ความรุนแรงก็จะเป็นการป้องกันการเรียนรู้ประสบการณ์ หรือ แบบอย่างที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นการยุติวงจรของความรุนแรง

2. ด้านการวิจัย จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่ซับซ้อน ยังมีปัจจัยด้านอื่นอีกมากมายที่ส่งผลต่อการรับรู้ของสตรีสมรส ดังนั้น

2.1 ควรเพิ่มการศึกษาตัวแปรในด้านต่าง ๆ ที่สามารถทำนายการรับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีได้ตามลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อนำไปพิจารณาแนวทางในการวางแผนการป้องกัน และ ให้ความช่วยเหลือแก่สตรีสมรสที่ได้รับความรุนแรงต่อไปในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษาแบบวิเคราะห์ไปข้างหน้า หรือ การศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งมากขึ้น และ ทราบถึงเหตุผลของการรับรู้ที่แตกต่างกันของสตรีสมรส และ ควรมี

การศึกษาเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มสตรีสมรสที่ถูกกระทำรุนแรง กับ กลุ่มสตรีสมรสไม่ถูกกระทำรุนแรง ว่ามีการรับรู้รับรู้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของสามีแตกต่างกันอย่างไร

2.3 ในการศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาในจังหวัดลพบุรี ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงอาจจะมี ความจำกัดในเรื่องของความหลากหลายทางวัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ เช่น เรื่อง ของ ศาสนา อาชีพ ค่านิยม ความเชื่อต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้นจึงควรศึกษาในระดับประเทศเพื่อให้ ได้ข้อมูลที่จะนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบของการใช้อำนาจครอบครัวยุคใหม่ตามวัฒนธรรม ไทย และ หารูปแบบในการปรับเปลี่ยนค่านิยมการรับรู้บทบาทชายหญิงที่เหมาะสมในสังคมและ ครอบครัวยุคใหม่ เพื่อนำมาเสริมสร้างศักยภาพ และ ความเท่าเทียมกันของผู้หญิงในสังคม

3. ด้านการนโยบาย

ในการจัดระบบการศึกษาควรมีการให้การศึกษาโดยสอดคล้องเนื้อหาเกี่ยวกับความ เท่าเทียมกันทางเพศ บทบาททางเพศที่เหมาะสมในครอบครัวปัจจุบัน การรับรู้บทบาทชายหญิง ที่ถูกต้อง ของสังคมไทย ในทุกระดับชั้น เพื่อช่วยเสริมสร้างค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรมที่ เหมาะสม และ ช่วยให้เกิดมีพฤติกรรมที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตซึ่งจะเป็น การป้องกัน และ ยุติการถ่ายทอดความรุนแรง